

NYÚL
CIPŐ

JOHN UPDIKE

REGÉNY

NYÚL-SOROZAT 1.

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2018

*A kegyelem indításai, a szív keménysége;
a külső körülmények.*

PASCAL: *Gondolatok*, 507.

(Pödör László fordítása)

GYEREKEK KOSARAZNAK egy telefonpózna körül, amire palánk van csavározva. Lábak, kiáltások. Keds tornacipők csoszsanása, csattogása a sikátor laza kavicsán, földobja a hangjukat a telefondrótok fölött kéklő nyirkos márciusi levegőbe. Nyúl Angstrom közeledik a sikátoron, öltönyben, megáll és nézi, bár ő huszonhat éves és hat láb három hüvelyk magas. Olyan magas, hogy nem illik rá a nyúl szó, de széles, fehér arca, fakókék szemé, az az ideges rángás a kurta orra alatt, ahogy cigarettát dug a szájába, részben mégis indokolja a becenevét, amit akkor kapott, amikor még ő is gyerek volt. Csak áll ott, és arra gondol, jönnek a srácok, kiszorítanak bennünket.

Azzal, hogy csak áll ott, zavarba hozza az igazi gyerekeket. Szemgolyók forognak. Önmaguk szórakoztatására csinálják, nem azért, hogy egy kétsoros, kakaóbarna öltönyben mászkáló felnőtt megbámulja őket. Már az is furcsa, hogy csak úgy végigjön a sikátoron. Hol a kocsija? És a cigarettától csak még baljósabb az egész. Ez is egy olyan alak, aki majd cigarettával kínálja őket, vagy pénzzel, hogy menjenek hátra vele a jéggyár mögé? Hallottak már ilyet, de nem félnek; hatan vannak egy ellen.

A labda visszapattan a gyűrű belsejéről, átszáll a hatok feje fölött, és az egy lábánál landol. Ő lecsap rá, olyan gyorsan kapja el, hogy a hatok meghökkennek. Miközben némán nézik, hunyorogva céloz a cigaretta kék füstfelhőjén át, hirtelen elsöté-

tülő sziluett, mint valami gyárkémény a tavaszi délután egén, aztán nagy gonddal beáll, idegesen forgatja a labdát a melle előtt, egyik szétterjesztett fehér tenyere a labda tetején, a másik alatta, türelmesen billegeti, mintha magához a levegőhöz akarná hozzápasszítani. Körmein jókora félholdak. Aztán a labda föl-suhan a zakója jobb hajtókáján, fölrepül a vállától, a térde behajlik közben, és úgy néz ki, hogy el fogja rontani, mert noha szögből dob, a labda nem a palánk felé tart. Nem is oda szánta. Úgy pottyan át a gyűrű kellős közepén, hogy a háló úrinői sóhajjal, épp csak egy kicsit libben meg.

– Na? – kiáltja büszkén.

– Véletlen – mondja az egyik gyerek.

– Tudás – válaszolja ő, és megkérdi: – Hé, beállhatok?

Nem felelnek, csak néznek egymásra együgyűen, tanácstalanul. Nyúl leveszi a zakóját, akkurátusan összehajtogatja, és ráteszi egy kuka tiszta fedelére. Háta mögött újra megiramodnak a farmernadrágok. Begázol a sűrűjükbe a labdáért, kicsippeni két gyenge, koszos bütykű gyerekkézből, már nála van. Teste megfeszül a régi húzottbőr-érzéstől, karjai szárnyakat kapnak. Mintha az éveken át nyúlna le, hogy ismét megérintse ezt a fessséget. Karja magától emelkedik, a gumilabda a feje búbja mellől száll a kosár felé. Olyan hibátlannak érződik, hogy csak pislogni tud, amikor rövidre sikerül, és arra gondol, talán a hálót sem érintve zúgott át a gyűrűn.

– Na, kivel leszek? – kérdi.

Szótlán csoszogás, két fiút jelölnek ki mellé. Ők lesznek a másik négy ellenfelei. Noha Nyúl vállalja azt a hátrányt, hogy tízlábnyinál sohasem megy közelebb a palánkhöz, ez akkor is igazságtalan. Nem is számolják a találatokat. A mogorva hallgatás rosszulesik neki. A kölykök egymásnak oda-odavakkan-

tanak, de hozzá egy szót se mernek szólani. Ahogy a meccs előrehalad, érzi őket a lába körül, mérgesek, vadak, próbálják elgáncsolni, de a szájuk néma. Pedig ő nem tiszteletet vár tőlük, szeretné megmondani nekik, hogy öregedni nem érdem, magától jön. Tíz perc múlva az egyik fiú átáll a másik csapatba, most már csak Nyúl Angstrom és egy kölyök néz szembe öökkel. Ez a fiú a legjobb a hat közül, törpe, de már szinte szégyellősen laza mozgású; zöld bojtos kötött sapkája a füléig, sőt egészen a szemöldökéig lerántva, tisztára kretén tőle a feje. Született tehetség. Ahogy oldalaz, jóformán lépések nélkül, úszva: lát-szik rajta. Ahogy kivár, mielőtt mozdulna. Egy kis szerencsével élsportoló lesz a középiskolában; Nyúl tudja, hogy megy ez. Az ember kapaszkodik fölfelé az alsós osztályokon át, aztán felér a csúcsra, és mindenki éljenez; a szemöldökébe folyó verejtéktől nem lát tisztán, körülötte kavarog a lárma, a magasba emeli, aztán már végzett is, még nem felejtették el, csak végzett, és ez jó érzés, menő, szabad. Elvégezte a sulit, valahogy megolvad, száll egyre fölfelé, míg az ilyen kölykök számára a felnőttek egének részévé nem válik, amely fölējük lóg a városban, égdarabkává, amely egyszer csak valamiért beborul, és leereszkedik hozzájuk. Ezek nem felejtették el őt, a helyzet sokkal rosszabb: nem is hallottak róla. Pedig Nyúl meggyeszte híres volt a maga idejében; harmadikosan állította be azt a dobórekordot, amit negyedikben ő maga döntött meg egy olyan rekorddal, amit négy évig, vagyis éppen négy évvel ezelőttig nem döntött meg senki.

Egy kézzel, két kézzel suvasztja be a labdát, ejtve, álló helyzetből, fordulásból, fölugorva, lendületből. Laposan, puhán huszan a labda. Felvidítja, hogy még mindig benne van a kezében az érzék. Mintha hosszú búskomorságból szabadulna. De a teste

nehéz, a szuffla kifogy. Bosszantja, hogy liheg. Amikor a kölykök a másik csapatból sóhajtozni, lustálkodni kezdenek, s az egyik, akit véletlenül fellök, mogorva képpel feltápáskodik és levonul, Nyúl készségesen abbahagyja.

– Oké – mondja. – Az öreg lelép. Hip, hip, hurrá!

Majd a bojtos sapkás fiúnak, aki mellette áll:

– Viszlát, bajnok. – Hálás neki, mert ez akkor is önzetlen csodálattal bámulta őt, amikor a többiek morcosak lettek. A született tehetségek tudják. A megérezés a lényeg.

Nyúl fogja az összehajtogatott zakót, fél kézben viszi futva, mint valami levelet. Végig a sikátoron. El az üresen álló jéggyár mellett a beszakadt rakodórampájával meg a korhadozó deszkacsúszdájával. Kukák, garázsajtók, drótkerítések összegabalyodott, kórová száradt virágszárak körül. Március hava. Szerelemtől könnyű a levegő. Új élet zsendül; Nyúl a füst utóízén át kóstolgatja a friss lehetőséget a levegőben, kirántja ugráló ingzsebéből a cigarettás tasakot, és futtában bevágja valakinek a nyitott szemetesébe. Felső ajka apró, majszoló mozdulatokkal felhúzódik a fogsoráról örömeiben. Jókora antilopbőr cipői csattogva úsznak a sikátor csúszkáló kavicsán.

Fut. A sikátor végéhez érve befordul az utcába, a Wilbur Streetre Mt. Judge-ban, Brewer peremvárosában; Brewer Pennsylvania ötödik legnagyobb városa. Emelkedőn fut. Nagy házak tömbje, kisebbfajta beton- és téglauerődök, fazettás, festett üvegű ajtókkal, az ablakokban cserepes növények; aztán föl a következő tömb közepéig, ezt a telket egyben építették be még a harmincas években. A favázás házak lépcsőzetesen kapaszkodnak föl a dombra. Mindegyik ikerház hatlábnyival nő a másik fölé, ezeken a falrészekeken két-két halvány, egymástól távoli ablak, mint valami állatszemek, a tetők műzsindelyből,

színük a véraláfutásostól a trágyabarnáig terjed. A homlokzato-
kat valaha fehér, mostanára felhólyagzott deszkaburkolat fedi.
Vagy tucatnyi háromszintes otthon, mindegyiknek két bejárata
van. A hetedik ajtó az övé. Falépcsője kikopva, alatta, a föl-
des üregben elveszett játékszer penészedik. Egy plasztikbohóc.
Egész télen ott látta, de mindig azt hitte, egy gyereké lehet, aki
majd visszajön érte.

Nyúl lihegve áll a naptalan előtérben. A plafonon poros nap-
pali villanykörte ég. Három bádog levélszekrény lóg üresen
a barna radiátor fölött. A földszinti lakótárs ajtaja az előtér
túlsó végében csukva, mint egy sértődött arc. A szag valahogy
mindig ugyanaz, de sohasem tudja azonosítani; néha főtt ká-
poszta, néha a kazán rozsdás lehelete, néha valami puhának
a rothadása a falban. Felmegy a saját lakásához, a legfelső szintre.

Az ajtó zárva. Ahogy a lyukhoz illesztené a kis kulcsot, a keze
remeg az iménti szokatlan erőfeszítéstől, a fém karistol. De ami-
kor kitarja az ajtót, látja, hogy a felesége ott ül egy karosszék-
ben, kezében egy pohár whiskykoktéll, és a lehalkított televíziót
nézi.

– Hát te itt vagy? – mondja neki. – Akkor minek zártad be
az ajtót?

Az asszony elnéz mellette, üres, sötét szeme vöröslik a kép-
ernyő bámulásától.

– Csak úgy bezáródott.

– Csak úgy bezáródott – ismétli meg ő, de azért lehajol, hogy
csókot nyomjon fénylő homlokára. Apró termetű asszony, a bőre
olajbarna, és valahogy túl feszes, mintha valami belülről puffasz-
taná a kicsiségét. Most hirtelen úgy rémlik neki, tegnap még
szép volt. Szája a szögletében megjelenő két kurta ránctól mintha
mohó lenne, a haja meg ritkul, Nyúlnak folyton az alatta levő

koponyára kell gondolnia. Olyan észrevétlenül jöttek ezek a pinduri öregedések, hogy még az is lehetséges, holnap eltűnnek, és megint az ő csaja lesz. Megpróbálja beleheccelni.

– Mi az istentől félsz? Ki jönne be azon az ajtón? Errol Flynn?

Az asszony nem válaszol. Nyúl gondosan széthajtogatja a zakóját, odamegy a szekrényhez, és kivész egy drótakasztót. A szekrény a nappaliban van, az ajtaja csak félig nyílik, mert előtte áll a tévékészülék. Vigyáz, hogy bele ne rúgjon a zsinórba, ami az ajtó másik szélénél van bedugva. Egyszer Janice, aki terhesen meg részegen iszonyú ügyetlen, a bokájával belegabalyodott a zsinórba, és majdnem lerántotta a tévét, száznegyvenkilenc dollár, *puff* le a padlóra. Szerencsére idejében odaért hozzá, amikor még csak imbolygott a fémállványán, és mielőtt Janice pánikba esve rugdalózni kezdett volna. Mi a fenétől lett ez ilyen? Mitől fél? Rendszerető ember lévén ügyesen bebújtatja az akasztó két végét a vállrészekbe, és hosszú karjával beakasztja a zakót a festett csőre a többi ruhája közé. Megfordul a fejében, hogy leveszi a hajtókaról a Demonstráló kítűzőt, de aztán úgy dönt, holnap is ebben az öltönyben megy be. Csak két öltönye van, nem számítva a sötétkéket, de az túl meleg ebben az évszakban. Bezárt ajtók. Elkéséríti: remegő keze a zárnál, mint valami vén nyomoroncé, miközben az asszony csak ül itt, és hallgatja az ő kaparászását.

Visszafordul, úgy kérdi:

- Ha itthon vagy, hol a kocsi? Nem láttam odakinn.
- Anyámék háza előtt. Állj félre, útban vagy.
- Anyádék háza előtt? Óriási. És mi a rossebet keres ott?
- Most meg mi bajod?
- Hogy mi bajom? – Ellép a látóvonalából, félreáll.

Janice egy Mouseketeers nevű gyerektruppot néz, amint valami zeneszámot adnak elő: Darlene párizsi virágáru slány, Cubby zsarú, az a nagyképű, fejhangú, magas kölyök meg romantikus művész. Táncolnak, ő meg Darlene meg Cubby meg Karen (Karen most öreg francia nőnek van öltözve, akit Cubby, a zsarú átvezet az úttesten). Aztán reklám következik, a Tootsie-tekercs hét cikkelye egyenként mászik ki a csomagolásból, és a Tootsie hét betűjévé áll össze. Ők is dalolnak meg táncolnak. Aztán, még mindig dalolva, egyenként visszamásznak a csomagolásba. A papír kong, mint valami visszhangkamra. Hogy oda ne rohanjak. Már legalább ötvenszer látta, felfordul tőle a gyomra. A szíve most is zakatol, a torka mintha fojtogatná.

– Harry, van egy cigid? Az enyém elfogyott – mondja Janice.

– Mi? Hazafelé bevágtam egy szemetesbe. Abbahagyom. – Hogy gondolhat valaki dohányzásra, mikor neki émelyeg a gyomra?

Janice végre ránéz.

– Bevágtad egy szemetesbe! Jézusisten. Nem iszol, és most már nem is dohányzol. Minek készülsz te, szentnek?

– Pszt!

Megjelenik Jimmie, a nagy Mouseketeer, ő a felnőtt, kör alakú fekete fülei vannak. Nyúl figyelmesen nézi; tiszteli Jimmie-t. Arra számít, hogy tanulhat tőle valamit, aminek hasznát veszi a munkájában, a konyhaeszköz-bemutatásban, mert ezt csinálja több egységárüzletben Brewer-szerte. Négy hete van neki ez az állása.

– A közmondások igazat beszélnek – dalolja Jimmie a Mousegitárját pengetve –, az okosok tőlük sohase félnek; a közmondásból megtudóóód – hogyan légy – még jobb Mouseketeer.

Jimmi félretesz mosolyt-gitárt, és egyenesen az ember szemébe néz az üvegen keresztül.

– Ismerd meg önmagad, mondta egy régi, bölcs görög. Ismerd meg önmagad. No, hát mit jelent ez, fiúk, lányok? Azt jelenti, hogy legyetek önmagatok. Ne akarjatok Sally meg Johnny meg Fred lenni a szomszédból; legyetek csak önmagatok. Az Úr sem akarja, hogy egy fa vízesés legyen, vagy hogy egy virág kő legyen. Az Úr külön-külön tehetséget ad mindegyikünknek. – Janice és Nyúl megdermed; mindketten keresztények. Az Úr említése büntudatot kelt bennük. – Az Úr azt akarja, hogy egyikünkől tudós legyen, másikunkból festő, tűzoltó, orvos vagy trapézművész. Külön-külön tehetséget ad nekünk, hogy ezeké válhassunk, *de csak ha kemény munkával kifejlesztjük magunkban*. Így hát *dolgoznunk* kell rajta, fiúk, lányok. Ismerd meg önmagad. Ismerjétek meg a tehetségeket, és fejlesszétek ki magatokban. Mert csak így lehettek boldogok. – Azzal összecücsöríti a száját, és kacsint.

Ez jó. Nyúl próbát tesz, összecücsöríti a száját, és kacsint, szövetkezve a közönséggel ott elöl valami háttérben ólálkodó ellenséggel szemben, legyen az Walt Disney vagy a Szuperhám Hámozó Vállalat, mintegy cinkosan bevallva, hogy szélhámosság az egész, de mi azért szeretjük, nem? Benne vagyunk mindnyájan. A szélhámosság hajtja a világot. Ez a gazdaságunk alapja. A vitamingazdálkodás, ez a modern háziasszony jelszava, amely egy szóba sűríti, mennyi vitamint lehet megtakarítani a Szuperhám Hámozóval.

Janice föláll, és elzárja a készüléket, éppen amikor kezdődnének a hatórás hírek. Az áram után maradt kis, kemény csillag lassan kifakul.

– A gyerek hol van? – kérdi Nyúl.

– Anyádéknál.

– Anyáméknál? A kocsi anyádéknál, a gyerek anyáméknál.

Jézusom. Te nem vagy normális.

Az asszony felegyenesedik, és a terhessége dühíti Nyulat macacs formátlanságával. Kismamaszoknyájában van, a hasán U alakú kivágással. A blúza szegélye alatt kilátszik egy fehér félhold a kombinéjából.

– Elfáradtam.

– Ezt nem is csodálom – mondja Nyúl. – Hányat ittál? – mutat a whiskykoktélos pohárra. Kristálycukor van az oldalára ragadva, ahonnan ivott.

Janice próbálja megmagyarázni.

– Nelsont ott hagytam anyádnál, amikor átmentem anyámhoz, hogy beruccanjunk Brewerbe. Az ő kocsijával mentünk, és körbejártunk, megnéztük az új tavaszi kirakatokat, és ő vett is egy szép Liberty-sálát a Krollnál, le volt árazva. Lila Paisley. – Kifulladásig; keskeny kis nyelve hegye előbújik szétrnyíló ajkai közül.

Nyúl megrémül. Janice, amikor összezavarodik, rémisztő jelenség. Szeme besüpped morcan összehúzott üregébe, kis szája bambán lefittyed. Mióta a haja ritkul fénylő homloka tetején, Nyúlnak egyre inkább az az érzése, hogy az asszony törékeny, mozdíthatatlan, csak egy irányba megy, a még mélyebb ráncok, a még gyéreb haj felé. Viszonylag későn nősült, huszonhárom évesen, Janice akkor épp csak két éve fejezte be a középiskolát, jóformán gyerek volt még, szégyellős kis mellei ellapultak, amikor hanyatt feküdt, mintha csak két, csúccsal ellátott puhaság lenne ott. Nelson hét hónappal az epizkopális szertartás után született, hosszú vajúdás eredményeként: Nyúl akkori félelme elkeveredik a mostanival, és gyengédséget vált ki belőle.

- Te mit vettél?
- Egy fürdőruhát.
- Fürdőruhát! Ccc. Márciusban?

Janice lehunyja a szemét; Nyúl érzi, hogy most csap át rajta az alkohol hulláma; undor fogja el.

– Igen, mert ettől valahogy közelebbnek látszott az az idő, amikor majd bele is férek.

– Mi az isten bajod van neked? Más nők élvezik a terhességet. Mi olyan különleges tebenned? Mondd meg nekem. Mi olyan különleges benned?

Az asszony kinyitja barna szemét, ami megtelik könnyel, túlcsoordul az alsó szemhéján, és lefolyik megbántottságtól rózsaszínű arcára. Ránéz, és megfontoltan mondja:

– Te rohadék.

Nyúl odamegy a feleségéhez, átöleli; elevenen megtapasztalja az asszonyt – könnyes-forró leheletét, szeme véeres fehérjét. Gyengéd reflexből berogyantja a térdét, próbálja hozzádörzsölni az ágyékát, de a tömör has nem engedi. Kiegyenesedik, fölé toronylik, és azt mondja:

– Oké. Szóval vettél egy fürdőruhát.

Mellére, karjai közé bújva az asszony olyan komolysággal böki ki, amire Nyúl már nem is hitte képesnek:

– Ne fuss el tőlem, Harry. Szeretlek.

– Én is szeretlek. Na, folytasd, vettél egy fürdőruhát.

– Pirosat – mondja Janice, és bánatosan nekidől. De a teste, amikor kapatos, valahogy tényleg törekenynek, szétesettnek rémlik: kellemetlen érzés a karjai közt.

– Nyakpántja van, meg rakott szoknyarésze, amit a vízhez le lehet venni. Aztán megfájdultak a visszereim, és anyuval lementünk a Kroll alagsorába, és ittunk egy csokoládés turmixot.

Az egész büfét átrendezték, már nincs is pultja. De a lábam még akkor is fáj, úgyhogy anyu hazahozott, és azt mondta, te majd felszeded a kocsit meg Nelsont. És azt gondoltam, egy ital talán enyhítene a fájdalomon.

– Hah.

– Azt hittem, korábban hazaérsz. Hol voltál?

– Á, csak hülyültem. Kosaraztam egyet a kölykökkel a sikátorban.

A pár szétválík.

– Én meg próbáltam szundítani egyet, de nem ment. Anyu azt mondta, fáradtnak látszom.

– Annak is kell látszanod. Elvégre modern háziasszony vagy.

– Miközben te a sikátorban játszol, mint egy tizenkét éves?

Nyulat dühíti, hogy nem értette meg a szellemességét a háziasszony voltával kapcsolatban – erre az „imázsra” kell rászóznunk a kütyüket a Szuperhám ügynökeinek –, amit ő egyszerre szánt ironikusnak, de szánakozónak és szeretetteljesnek is. Nincs mese: ez a nő buta. Azt mondja neki:

– Mi a különbség köztünk, ha te meg itt ücsörögsz, és egy olyan műsort nézel, ami két éven aluliaknak való?

– Ki piszegett az előbb?

– Jaj, Janice. – Felsóhajt. – Baszódj meg. Baszódj meg.

Az asszony egy hosszú pillanatig a szemébe néz.

– Megcsinálom a vacsorát – dönt végül.

Nyulat előnti a bűnbánat.

– Én meg átugrom a kocsit meg a gyerekért. Szegény srác, a végén még azt hiszi, nincs is otthona. Mért képzeli anyád, hogy az én anyámnak más dolga sincs, mint mások kölykeire vigyázni? – Megint elfogja a bosszúság, amiért Janice képtelen volt megérteni, hogy ő merőben szakmai okokból akarta végig-

nézni Jimmie-t – hogy pénzt kereshessen, s az asszony cukrot rakhasson a nyomorult whiskykoktélaiba.

Janice kivonul a konyhába, dühösen, de nem elég dühösen. Igazán kellene haragudnia, vagy pedig egyáltalán nem, hiszen amit mondott neki, azt meg is tette vele már vagy kétszázszor. Mondjuk, átlag háromnaponta, három éven keresztül. Mennyi az? Háromszáz. Ilyen sok? Akkor miért megy olyan keserve-sen? Mielőtt összeházasodtak, Janice mindig megkönnyítette a dolgot. Akkor bezzeg gyorsan ment neki. Mint a lányoknak általában. Az idegei akár a vadonatúj cérna. A bőre szaga, mint a friss pamut. Az egyik munkahelyi barátnőjének Brewerben volt lakása, azt használták. Vaságy, meg ezüst díszpajzsos tapéta; nyugat felé az ablakból rá lehetett látni a nagy kék gáz-tartályokra a folyó partján. Miután letették a munkát, mert mindketten a Krollban dolgoztak, a lány cukorkát meg kesut árult fehér köpenyben, zsebén „Jan” felirattal, ő meg foteleket és juharfa dohányzóasztalokat hurcolt ide-oda eggyel följebb, kalapáccsal verte szét a csomagolóládákat kilenctől ötig, a fa-gyapot csípte a szemét és az orrát. A kukák mocskos fekete karéja a liftek mögött, a padló tele elgörbült szegekkel, a te-nyere fekete, és az a buzeráns Chandler óránként betáncikált hozzá, és ráförmedt, hogy mosson kezet, mert összekoszolja a bútorokat. Dörzsszappan. Szürkés a habja. Nagy sárga büty-ökök nőttek a kezén a feszítővastól. Fél hat után, a piszkos munka végeztével a kijáratnál találkoztak, amely már le volt láncolva, hogy a kuncsaftok ne jöhessenek be, ott, abban a zöld üveggel burkolt csöndkamarában, két ajtó között, a keskeny oldalkira-katokban testetlen próbabábu fejek, rajtuk tollas kalapok meg rózsaszín gyöngysorok, hallgatták a visszhangzó, búcsúzkodó pletykálkodást. Minden alkalmazott gyűlölte a Krollt, mégis

olyan nehezen váltak meg tőle, mintha úszva próbálnának kijutni. Ebben a kamrában találkozott Janice és Nyúl, a fakó megvilágítástól és a zöld padlótól mintha víz alatt lettek volna, aztán kilökték a másik, a lánctalan ajtót, fellökték magukat a fénybe, és elindultak, nem mondva ki, hogy oda mennek, az ezüstpajzsok felé, mentek kéz a kézben, lassan lépkedve a haza tartó forgalom áramával szemben, s aztán szeretkeztek az ablakon betűző késő délutáni napvilágnál. Janice szégyellte magát, nem akarta, hogy Nyúl lássa. Be kellett hunynia a szemét. Aztán már el is élvezett, borzongva, alighogy ő beléhatolt, puhán érdes volt odabenn, mint valami selyempapucs. Feküdtek egymás mellett, ennek a másik lánynak az ágyán, és elveszttnek érezték magukat, mert elmentek a legvégsőig; a fal ezüstje, a fakuló nap aranya.

A konyha apró helyiség a nappalin túl, jóformán csak egy szűk átjáró öt évvel ezelőtt modernnek számító gépek között. Janice leejt valami fémeset, serpenyőt vagy bögrét.

– Sikerülni fog anélkül, hogy összeégetnéd magad? – szól ki Nyúl.

– Te még mindig itt vagy? – hallatszik a válasz.

Odalép a szekrényhez, kiemeli a zakót, amit olyan gondosan beakasztott az előbb. Ebben a lakásban mintha csakis ő ügyelne a rendre. Az egész felfordulás – a koktélospohár a gusztustalan üledékével, a szék karfáján egyensúlyozó teli hamutartó, a felgyűrődött szőnyeg, a csúszkáló újsághalmok, a gyerek játékaik mindenhol, töröppen, beragadva, elromolva, egy baba lába, egy reggeli élelmiszeres doboz kivágható oldala, pormacsák a radiátorok alatt, az egész szeméthalom – úgy tapad a hátára, mint egy feszes háló. Próbálja megtervezni, hogy először a kocsiórt megy el, aztán a gyerekért. Vagy a kölyköt gyűjtse be először?

Igazából őt szeretné látni. Viszont gyorsabb lenne átgyalogolni Mrs. Springerhez, ők laknak közelebb. De mi van, ha az ablakban leskelődik majd, és előjön, hogy beszámoljon róla, milyen fáradtnak látszott Janice? *Ki ne fáradt volna bele, hogy teveled kutyagoljon föl-alá, vásárolnivalót keresve, te kupori alak? Te hájas boszorkány. Te vén cigány asszony.* Ha vele lenne a gyerek, erre talán nem kerülne sor. Nyúlnak tetszik is a gondolat, hogy a fiával sétáljon oda az anyjáéktól. Nelson két és fél éves, apró, makacs léptekkel masírozik, mint valami katona. Mennének a fák alatt, aztán, mintegy varázsütésre, íme, ott van apu kocsija, a járda mellett. Csakhogy így több időbe telne, mert az anyja se fogyna ki Janice szapulásából, hogy milyen egy tehetetlen teremtés. Utálja, amikor az anyja ezt csinálja; lehet, hogy csak őt cukkolja vele, de ő nem tud napirendre térni fölötte, ahhoz az anyja túl erős az ő számára. Jobb, ha a kocsit szedi föl először, és utána a gyereket. De ez a megoldás se tetszik neki. Egyszerűen nem tetszik. A probléma összegabalyodik előtte, émelyeg az egésznek a bonyolultságától.

Janice kiszól a konyhából.

– Egy doboz cigarettát is hozzá, jó, szívem? – Olyan normális hangon, mint aki mindent megbocsátott, nincs semmi baj, a helyzet változatlan.

Nyúl megdermed, áll és nézi halványsárga árnyékát az előszobába nyíló fehér ajtón, és úgy érzi, csapdába esett. Ez már biztos. Kimegy.

Sötétedik, hűvösödik odakinn. A norvég juharok rálehelik ragacsos, új bimbóik szagát, a széles nappaliablakokban, végig a Wilbur Streeten, a tévék ezüst foltján túl meleg villanykörték égnek a konyhákban, mint megannyi tűz a barlangok mélyén. Megy dombnak lefelé. Lassan becsukódik a nap. Néha

megérinti egy fa rücskös kérgét, vagy egy sövény száraz ágát, hogy kapjon valami kis választ a textúrájuktól. A sarkon, ahol a Wilbur Street és a Potter Avenue összetalálkozik, postaláda dől neki az alkonyatban a betonoszlopának. Magas, kétszirmú utcátábla, mászóvas szabdalta telefonpózna, amint az égbe emeli kerámiaszigetelőit, egy aranybokorszerű tűzcsap: kész liget. Valamikor imádott ezekre a póznákra mászni. Addig kúszott föl-felé valamelyik barátja válláról, míg a kezével el nem érte a kapaszkodókampókat, s aztán már húzódkodhatott is tovább, oda, ahol hallani a drótok zümmögését. Ijesztő, mozdulatlan suttogás. Az embert mindig elfogta a kísértés, hogy lezuhanjon, elengedje a kemény vaskampókat, és érezze az űrt a hátán, ahogy kúszik föl a lábába, a gerincébe esés közben. Eszébe jut, hogy sajtolt odafenn az ember tenyere, mert telement szálkával, míg fölért a kampóig. Úgy fülelt azokra a drótokra, mintha kihallgathatná, miket beszélnek az emberek, miről is szól az az egész titkos felnőttvilág. Szigetelők óriás, kék tojásai egy szél-fújta fészekben.

Bandukol a Potter Avenue-n, a drótok hallgatag magasukban átfúrják a lélegző juharok koronáját. A következő sarkon, ahol azelőtt a jéggyár vize folyt le, belecso bogott egy rács fedte aknába, és az utca túloldalán bukkant elő, Nyúl átvág az úttesten, és a csatorna partján megy tovább, ahol a víz csörgedezett, hullámvonalú zöld nyálkát hagyva a sekélyebbik oldalán, várva, hogy rálépjen az ember, megcsússzon, és belepottyanjon a csatornába, ha volt olyan merész, és tényleg rálépett. Emlékszik is, hogy belesett egyszor, de arra már nem, hogy miért lépkedett ezen az izsamós részen. Aztán eszébe jut. Fel akart vágni a lányok előtt – Lotty Bingaman, Margaret Schoelkopf, meg néha Barbara Cobb és Mary Hoyer előtt –, akikkel együtt

ment haza az iskolából. Margaretnek folyton eleredt az orra vére, minden ok nélkül. Talán mert annyi élet volt benne. Az apja egy szeszkazán volt, s a szülei még akkor is magas szárú fűzős cipőben járaták, amikor már senki sem hordott ilyet.

Ráfordul a Kegerise Streetre, a keskeny, kavicsos sikátorra, amely egy kis dobozgyár vaksi hátsó fala mellett kanyarodik el, ahol többnyire középkorú asszonyok dolgoznak, meg egy sörnagykereskedés betonhomlokzata előtt, aztán bedesz-kázott, nagyon régi kő farmház következik, vaskos, kezdetleges falai „rézbőrű” homokkőből rakva. Valamikor a későbbi város területének majdnem a fele is hozzá tartozott, de mára már csak az udvara maradt a kidült-bedült, megrongált kerítés mögött, barna növényi száraz és idő marta faanyag dzsumbuja, amit nyáron majd fölver a kéretlen gyomrengeteg, viaszos zöld veszők, selymes, tejfehér magházak, laza, sárga bóbíták, csordul-tig tele virápporral.

Így aztán van egy kis üres hely a régi kőház meg a Napsugár Sportegyesület magas, keskeny téglalapülete között, amely olyan, mint egy nagyvárosi bérkaszárnya, idecsöppenve a tűzfalnak és romoknak ebbe a rendetlen sikátorába. Hátborzongató a bejárata, mert egy jókora budi méretű fészkerfélék szoktak elébe állítani telente, hogy óvja a bárt a zimankótól. Nyúl már többször is járt a klubban. Napsugarat sosem látott benne. A földszinten volt a bár, az emeleten meg egy csomó kártyaasztal, amelyeket a város vén piperkőcei ültek körül, stratégiai motyogásba merülve. Az alkoholt és a kártyát Nyúl valamilyen lehangoló bűnnel asszociálja, a szájszag bűnével, bár a hely politikai légköre még ennél is jobban lehangolta. Marty Tothero, a régi kosárlabdaedzője, akinek, mielőtt valami botrány miatt kirúgták a középiskolából, volt bizonyos befolyása a városi

ügyekre, állítólag itt lakik, és állítólag azóta is manipulál. Nyúl nem szereti a manipulálást, de Totherót kedvelte. Az anyja után Totheróban volt a legtöbb élet.

A gondolat, hogy a régi edzője odabenn gubbaszt, megrémiszi. Megy tovább, el egy karosszerialakatos meg egy használaton kívüli tyúkház mellett. Mindegyre lefelé halad, mert Mt. Judge városát a Mt. Judge hegy keleti lankájára építették; a nyugati oldal Brewerre tekint le. A kisváros meg a nagy érintkezik ugyan a főútnál, amely dél felől kerüli meg a hegyet, az ötven mérföldnyire eső Philadelphia felé tartva, de össze sohasem olvad, mert a hegy széles, zöld gerincet képez közöttük, északról délre két mérföld hosszút, amelyet kavicsbányák, temetők és új lakótelepek rohamoznak, de egy szint fölött békén hagyják, azt a száz meg száz holdnyi erdőt a Mt. Judge-i fiúk sem fogják soha teljesen felderíteni. Nagy részébe azért betolakodik az autók zúgása, amint kettessel kúsznak fel a turistautakon. A fenyőtűvel borított föld mégis elfeledett faültetvények hosszú foltjain siklik fölfelé, tovább és még tovább, halott zöld végtelen alagútjaiban, s az ember a csenden át mintha valami még rosszabba jutna. Aztán, egy napsütötte folthoz érve, amit az ágak nem tudnak elárnyékolni, vagy egy kövekkel lazán befedett pincelyukhoz, amit valami szörnyű telepes áshatott évszázadokkal ezelőtt, az ember tényleg halálra rémül, mintha az életnek ez a másik jele ráirányíthatná a figyelmet, és a fák fenyegetően megmozdulnának körülötte. Vészcsengőként trilláz rá a félelem, nem lehet kikapcsolni, s egyre hangosabb, miközben ő görnyedten rohan, míg végül a közelben nyikorogva sebeséget vált egy autó, és a fenyők törzse mögött felsejlenek a védőkörlát zömök fehér cölöpjei. Az aszfaltút biztonságában aztán eldöntheti, leballag-e hazafelé, vagy pedig fölkapaszkodik

az Orom Szállóhoz egy szelet csokoládéért, meg hogy rálásson Brewerre, amint szőnyegként terül el odalenn, piros város, ahol fát, bádogot, de még vörös téglát is egyaránt befestenek, narancsos rózsaszín virágceréppirosra, ami a világon semmi más város színéhez nem fogható, a megyebeli gyerekek számára mégis ez az egyetlen városszín, minden város színe.

A hegy miatt korán alkonyodik Mt. Judge-ban. Most, alig valamivel hat után, egy nappal a tavaszi nap-éj egyenlőség előtt, minden házat, kavicstetejű gyárat és átlós hegyoldali utcát árnyékba borít a hegytől keletre eső völgybe leözönlő sötétség. Az árnyék peremén viskók, egyszintes épületek ikersorai vetik vissza panorámaablakaikból a lenyugvó nap tükörképét. Az ablakok, akár megannyi lámpa, egymás után kihunynak, amint a gyérülő napfény visszahúzódik a beépített részről, az ültetésre váró, körülkerített barna földekről, a golfpályáról, amit innen messziről hosszú legelőnek is lehetne nézni, ha nem lennének rajta azok a bab alakú sárga homokfoltok, a bunkerek. Nyúl megáll a sikátor végén, ahonnan nyitott a kilátás. Régen labdaszedő volt azon a pályán.

Valami meghatározhatatlan sürgetésnek engedve elfordul, balra tér, rá a Jackson Roadra, ahol húsz évig lakott. A szülei otthona kétcsaládos téglá saroképület, de a sarokrész Bolgeréké, a szomszédéké, akiknek keskeny oldaludvarát Mrs. Angstrom mindig is irigyelte. *Bolgerék ablakai kapják az összes fényt, mi meg itt kuksolunk beékelődve.*

Nyúl a fűvön lopakodva közelíti meg régi otthonát, átugorja a kis borbolyasövényt meg a drótkerítést, amik a gyerekeket vannak hivatva kirekeszteni a telekről. Végigosan a két téglafal mentén húzódó betonjárdák közti fűsávon; azelőtt ő lakott az egyik fal mögött, Zimék meg a másik mögött. A csúnyácska

Mrs. Zim, akinek nagy, pajzsmirigytől kidülledt szeme volt és kékes, laza bőre, álló nap ordította a lányával, Carolynnal, aki olyan szép volt, hogy ahhoz egyetlen ötéves kislánynak sincs joga. Mr. Zim vastag szájú, vörös hajú férfi volt, és Carolynban a lehető legerencsésebben ötvöződött vastagság és vékonyság, vörös és kék, egészség és idegesség; koraérett szépsége Franciaországban, Perzsiában vagy a mennyekben lett volna csak helyénvaló. Ezzel még a nála hat évvel idősebb és a lányokkal egyáltalán nem foglalkozó Harry is tisztában volt. Mrs. Zim álló nap ordított Carolynnal, s amikor Mr. Zim hazajött a munkából, a két felnőtt egymással kiabált órákon át. Azzal kezdődött, hogy a Mr. megvédte a kislányt, aztán a szomszédok kagylózó füle hallatára felnyílt a sok régi seb, mint megannyi komplikált esti virág. Anya azt szokta mondani, a Mr. előbb-utóbb megöli a Mrs.-t, néha meg azt, hogy a kislány öli meg mindkettőjüket, álmukban. Tény, hogy Carolynban volt valami hidegvérűség; amint iskoláskorba ért, minden reggel vigyorgott az a csinos kis pofikája, amikor kilépett a házból, úgy riszálva magát, mintha övé lenne az egész világ, pedig Angstromék csak az imént hallották, hogy az anyja végighisztériázta a reggelit, mert a két konyhaablak hatlábnyira se volt egymástól. *Hogy bírja ezt ki az a szegény ember? Ha Carolyn meg az anyja nem hagyja abba, egy szép napon arra ébrednek, hogy nincs többé oltalmazójuk.* De hát anyának soha egyetlen jóslata sem vált valóra. Amikor Zimék elmentek, együtt mentek el, a Mr., a Mrs. és Carolyn, tovasuhanak egy kombiban, amikor a fele bútoruk még kinn állt a járdán, a költöztető teherautója mellett. A férfi új állást kapott Clevelandben, Ohióban. Ezek se fognak hiányozni senkinek. Pedig aztán mégis hiányoztak. Egy idős, szigorú metodista házaspárnak adták el a félházukat, és az öreg nem volt hajlandó nyírni

azt a fűsávot az ő háza meg az Angstroméké között. Mr. Zim, aki ha esett, ha fújt, minden hétvégén kinn tett-vett a szabadban, *mintha csak ez lenne élete egyetlen öröme, és azt nem is csodálnám*, mindig lenyírta. Az öreg metodista viszont pontosan a felét nyírta le, vágott egy rendet a fűnyírójával, aztán a saját járdáján tolta vissza a gépet, mikor pedig semmibe se telt volna, hogy a sáv másik felén tolja vissza, és ne végezzen ilyen nevetéséges félmunkát. *Amikor hallom, ahogy az a vén számár öntudatosan végigcsörömpöl a járdán, úgy fölmeleg a vérnyomásom, hogy szinte pattog tőle a fülem.* Anya neki is, az apjának is megtiltotta egész nyáron át, hogy a maguk részét levágják, és a fű térdmagasságig fölburjánzott azon a kis naptalan helyen, még búzaszárak és aranyvesszők is nőttek benne, és augusztusban kijött egy ember a tanácstól, és azt mondta, le kell nyírniuk, rendelet van rá, nagyon sajnálja. Harry nyitott neki ajtót, igen, persze, mondta, de akkor odalépett mögé az anyja, és azt mondta: hogy képzeli? Az az ő virágágya. Ő azt nem hagyja tönkretenni. Nyúl, a fia rettenetes zavarban volt. A férfi csak nézte az anyját, aztán a farzsebéből előhúzott egy számárfüles könyvecskét, és megmutatta neki a rendeletet. De ez akkor is az ő virágágya. A férfi felolvasta, mekkora bírságra számíthat, azzal leballagott a tornácra. A rákövetkező szombaton, míg az anyja Brewerben volt bevásárolni, apja előhozta a sarlót a garázból, levagdosta a gyomot, Harry pedig addig tologatta oda-vissza a fűnyíró, míg olyan sima nem lett, mint a metodistáé, bár valamivel barnább. Büntudatot érzett közben, és előre rettegett a szülei patáliájától, ha majd az anyja hazajön. Veszekedéseik mindig megrémisztették: az arcuk dühös lett és ellapult, és röpködtek a szavak, mintha egy üvegtábla ereszkedett volna le eléje, és elzárta volna előle a levegőt; kifutott belőle az erő, vissza kel-

lett húzódnia a ház egy távolabbi zugába. De most nem volt veszekedés. Teljes megdöbbenésére az apja hazudott, méghozzá szemrebbenés nélkül. Azt mondta, a metodista végre beadta a derekát, és lenyírta a fűvet. Az anyja elhitte, de nem örült; egész nap, sőt egész héten azt hajtogatta, hogy be fogja perelni a vén szent hempergőt. Már-már maga is elhitte, hogy az a fűsáv tényleg az ő virágágya. Betontól betonig nem szélesebb tizen-nyolc hüvelyknél. Harry bizonytalanul lépked rajta, mintha egy fal tetején járna.

Hátramegy egészen a kivilágított konyhaablakig, felhág a betonra anélkül, hogy a talpa súrlódó hangot adna, és lábujjhegyen beles az ablak sarkán. Önmagát látja egy magas székben, és furcsa féltékenység fut át rajta. A fia az. A kölyök pici nyaka úgy fénylik, mint még egy tiszta tárgy a konyhában, mögötte csészék, tányérok, krómfogantyúk, alumínium téasztasütők a csillogó viaszosvászonnal fedett polcokon. Anyja szemüvege villan, ahogy behajol a képbe a székéről, kövér, begörbített karja végén egy kanál gőzölgő babbal. Arca semmi aggodalmat nem tükröz, pedig nyilván aggódik, hogy miért nem jönnek már a gyerekek, csak egyvalamire fókuszál fazettás orrával: hogy a gyerek egyik. Szája fehér ráncokba feszül. Aztán mosolyra simulnak a ráncok: Nelson Nyúl elől rejtve maradó szája befogadta az ételt. A többiek az asztal körül dicsérik, apja homályos szótagokban, a húga élesen, valahogy vékony a hangjuk. Nyúl az üvegtől és a fejében doboló vértől nem hallja, mit mondanak. Apja most jöhetett meg a munkából, kék inge festékfoltos, arca, amint végez az unokája dicsérésével, öregnek látszik: kimerültnék, ősz borostásnak. Nyaka inak laza csomója. Az új fogsortól, amit egy éve kapott, megváltozott az arca, belappadt. Miriam kicsípte magát péntek estére, csupa arany meg fekete,

közönyösen turkálja az ételt, és odakínál egy kanállal a kölyöknek; karcsú, fehér, karkötős karja a gőzölgő asztal fölött barbár színezetet lop a jelenetbe. Túl erősen sminkeli magát; tizenkilenc évesen a zöld szemfesték nélkül is szép. Kicsit kiállnak a fogai, ezért igyekszik nem mosolyogni. Nelson nagy, csigavonalas feje előrehajlik fényes nyakán, rövidülésben látszó, rózsaszín pettyes keze a kanálért nyúlkál, el akarja venni. Apa arca nevetésre torzul a tányérja fölött, Mim ajka vigyorgásra görbül, ami áttöri óvatos, elővigyázatos bandzsítását, és azzá a kislánynya válik megint, akit Nyúl a biciklikormányon lovagoltatott, haja úszott a szélben, és a bátyja szemét csiklandozta, ahogy zúgtak le a meredek Mt. Judge-i utcákon. Mim hagyja, hogy Nelson elvegye a kanalát, aki nyomban el is ejti. A gyerek azt kiáltja: „Kibút!” – ezt hallja Nyúl, és meg is érti. „Kiborult.” Apa és Mim mosolygós megjegyzéseket tesz, de anya összepréselt szájjal, komoran kínálja a maga kanalát. Harry fiát táplálják, ez az otthon boldogabb, mint az övé, hátr lép a betonon, és visszaballag a zajtalan fűsávon.

Innentől határozottan, gyorsan cselekszik. Elsiet a sötétben a Jackson következő sarkáig. Befordul a Joseph Streetre, szalad egy tömbnyit, öles léptekkel végigmegy egy másik előtt, és már ott is van a kocsija, vigyorog rá a hűtőrácsa, rossz helyen parkol, az utca innenső oldalán. Megtapogatja a zsebét, és kétségbeesik. Nincs nála a kulcs. Minden attól függ, arra van lecsupaszítva, hogy melyik irányban volt rendetlen Janice. Vagy elfelejtette odaadni neki a kulcsot, amikor ő eljött, vagy eleve benne hagyta a gyújtásban. Latolgatja, melyik a valószínűbb, de nem jut semmilyen eredményre. Nem ismeri ennyire az asszonyt. Sose tudja, mit fog csinálni. Ő maga se tudja. Buta.

A nagy Springer-ház hátulja, az elejével ellentétben, ki van világítva. Óvatosan mozog az édes illatú árnyékok közt, a fák alatt, hátha a vénasszony a sötét nappaliban leselkedik, várva, hogy beolvashasson neki. Ellép a kocsi, az '55-ös Ford orra előtt, amit a kis homokszín Hitler-bajszú öreg Springertől kellett megvásárolnia egy ezresért 1957-ben, mert a vén beszari mint autókkal üzletelő szégyellte volna, ha a lánya olyan valakihez megy hozzá, aki egy '39-es évjáratú Nash-t vezet – azt százhuszonöt dollárért vette Texasban, ahol 1953-ban katonáskodott. Ki kellett köhögnie egy ezrest, pedig nem is volt anyyija, mert a Nash javítására csak nemrég ment rá nyolcvan dollárja. Ilyenek ezek a Springerek. Csak parancsolgatni tudnak. Az utasülés felől nyitja ki az ajtót, megrezzen, amint a rugó nagyot pattan, és bevetődik a kocsiba. Hála isten. A világítás és az ablaktörőlk gombjai alatt tisztán kirajzolódik a kulcs nyolcszöge. Áldja meg a teremtő azt az eszetlent. Elhelyezkedik, behúzza az ajtót, de nem csapja be. A Springer-ház stukkós homlokzata még mindig sötétben. Valamiért elhagyatott fagyaltosbódéra emlékezteti. Elfordítja a kulcsot, a motor berreg és begyújt. Idegességében, hogy észre ne vegyék, túl finoman lép rá a pedálra, a motor, amely órák óta áll a tél utolsó napjának levegőjén, kihűlt, elakad, lefullad. Nyúlnak a torkába ugrik a szíve, szalmaíz tolul föl benne. Pedig hát mi van, ha Springer mama ki talál jönni? Az egyetlen gyanús a dologban az, hogy nincs vele a gyerekek, de mondhatná, hogy éppen őerte megy. Különben is ez lett volna a logikus megoldás. De nem akar abba a kényelmetlen helyzetbe csöppenni, hogy hazudnia kelljen, még ha hihehetően is. Árnyalatnyit kihúzza a szívatót, épp csak annyira, hogy megcsípje az ujjai begyét, és újra beindítja a motort. Gázt ad, a szeme sarkából még látja, hogy Springerek nappalijában ki-

gyullad a lámpa, felengedi a kuplungot, és a Ford elugrik a járdától.

Túl gyorsan hajt végig a Joseph Streeten, balra kanyarodik, fűtyülve a STOP táblára. Megy tovább a Jacksonon, arra, ahol az ferdén beletorkoll a Centralba, amely egyben a Philadelphiába vivő 422-es főút is. Nem akar Philadelphiába menni, de az út a város peremén, a villanytelepen túl kiszélesedik, s az egyetlen alternatíva az, ha Mt. Judge-on keresztül hajt vissza, megkerülve a hegyet, bele egyenesen Brewer meg az esti forgalom sűrűjébe. Soha többé nem akarja látni Brewert, azt a virágcserep várost. A főút háromsávossá válva négyesbe vált, nem fenyeget a karambol veszélye; az autók úgy futnak egymás mellett, mint folyón úszó faágak. Nyúl bekapcsolja a rádiót. Némi sistergés után gyönyörű néger női hang: „Dal nélkül ez a nahap sosem éhérne véget, dal nélkül.” Szeretne rágyújtani, hogy fokozza ezt a belső megtisztulást, aztán eszébe jut, hogy leszokott, és ettől még tisztábbnak érzi magát. Hátradől, karját az ülés támlájára fekteti, és siklik tovább bal kézzel a szürkületbe merülő úton. „Kukoricaföldön”, hajladozik sötétben, melengetően a néger nő hangja, mint valami gordonka belseje, „kinő a fű”, a vidék úgy bukdácsol az út mentén, mint egy bólogató, sötét madár, „nem számít neki semmi”, eksztatikusan bizserog a fejbőre, „néhélkül”. A szikkadtgumi-szag arra utal, hogy bekapcsolt a fűtés; közepesbe pöccenti a kis szabályozókart.

„Secret Love”, „Autumn Leaves”, és még valami, aminek nem csípte el a címét. Vacsorazene. Főzőzene. Agya idegesen félretolja Janice felbukkanó látomását, amint valószínűleg hússzeletek sziszegnek a serpenyőjében, vigasztalanul bugyborékol a zsíros víz, a kiolvasztott borsból meg csak úgy gőzölög el a vitamin. Próbál valami kellemesre gondolni. Elképzeli magát, amint

benyes egy hosszú félkezest, de közben úgy érzi, sziklatetőn áll, szakadék ásít alatta, és ő bele fog pottyanni, amint a labda elszáll a kezéből. Próbálja felidézni, ahogy az anyja meg a húga a fiát eteti, de a gyerek mintegy playbackben bömböl, homloka vöröslik, szája szélesre tárva, tehetetlen zihálása forró. De hát csak van valami: a jéggyár vize, amint sárgásan hömpölyög a csatornában, a kavicsoknál feltorlódik, rézsútos ráncokat vet, meghullámoztatva a szélén lebegő nyálkaszájakat. Hirtelen Janice borzong annak a másik lánynak az ágyán, a lemenő napvilágnál. Miriam képével próbálja kirekeszteni, Mim a biciklikormányon, Mim a szánkón a sötét hóesésben, ő húzza fölfelé a Jackson Streeten, a kislány nevet a csuklyájában, ő a nagy testvér, a piros fények a hóesésben a bakok, amelyekkel a tanács zárta le a keresztutcákat a szánkózáshoz, lefelé, lefelé, a talpak sivítanak a sötét, tömör havon, *Fogjál erősen, Harry*, röpködnek a szikrák, ahogy a talpak ráfutnak a biztonsági salakra az utca végén, és ők nagy csikorgással megállnak, mintha valami nagy szív dobbanna utolsót a sötétben. *Még egyszer, Harry, aztán hazamegyünk, becsszó, Harry, csak még egyszer, annyira szeretlek*, a kis Mim hétéves ha van a sötét csuklyában, és az utca viaszkos a még mindig szállingózó hótól. Szegény Janice már biztosan kétségbe van esve, telefonál az anyjának, meg az ő anyjának, bárkinek, mert nem érti, miért hűl ki a vacsorája. Annyira buta. Bocsáss meg.

Belegyorsít. Az egyre szaporodó fények hálója fenyegető. Be akarja szippantani Philadelphia. Gyűlöli Philadelphiát. A világ legmocskosabb városa, mérgezett vizen élnek, érezni benne a vegyszereket. Délre akar menni, le, le a térképen a narancs-ligetekhez, a füstölgő folyókhoz, a mezítlábas nőkhöz. Pofonegyszerűnek látszik, vezetni egész éjjel hajnalban reggel délben

leparkolni egy strandon lerúgni a cipőt elaludni a Mexikói-öböl partján. Arra ébredni, hogy a tökéletesen egészséges csillagok tökéletes szimmetriában helyezkednek el fölötte. Csak hát keletnek megy, a legrosszabb irányba, az egészségtelenségbe, kóromba, bűzbe, egy fojtogató lyukba, ahol csak egyet mozduljon az ember, máris elütött valakit. A főút szíjva tovább, egy tábla azt mondja, POTTSTOWN 2 MÉRFÖLD. Majdnem lefékez. Aztán gondolkodni kezd.

Ha kelet felé halad, dél jobbra esik. És mintha a világ épp abban a pillanatban akarná kiszorgálni a gondolatát, egy széles út van feltüntetve jobbra: 100-AS FŐÚT WEST CHESTER WILMINGTON. 100-as főút, ez jó, végleges hangzású. Nem akar Wilmingtonba menni, de az irány helyes. Sohasem járt Wilmingtonban. A Du Pont-ok városa. Vajon milyen lehet egy Du Pont lánnyal dugni?

Alig hajt öt mérföldet, már ez az út is csapdának látszik. Amint teheti, lefordul megint jobb felé. A lámpái fényében 23-ast lát egy útjelző táblán. Jó szám. Az első meccsén huszonháromat dobott. Másodikos volt, szűz. Fák árnyalják ezt a keskenyebb utat.

Mezítlábás Du Pont lány. Valószínűleg barna a lába, hetyke és kicsi a melle. Valami úszómedence szélén, Franciaországban. Pénz van a meztelen nőkben, mély, milliók. A milliókat mindig a fehérekkel társítja az ember. Akármilyen mélyre hatol, finoman, még mindig rengeteg marad. Frigidek a gazdag lányok? Nimfomániások? Nyilván ez is, az is. Egyszerűen nők, valami régi, indiánokkal kupeckedő alak leszármazottai, aki szerencsésebb volt a többinél, akkor is azt örökölnék, ha nyomortanyán élnének. Ott még fehérebben ragyognának a koszos matracon. Az a csodálatos érzés, ahogy körülfolyják az embert,

amikor kívánják. Máskülönben csak zsírsúly. Fura, hogy sokszor a szenvedélyesek a szorosak és szárazak, és a lassúak a nedvesek. Azt akarják, hogy keményen nyomakodj föl a kis polcukra. Lassan kell csinálni, hogy fölizzuljanak. Érezni: a muffjuk alatt úgy megereszkedik a bőr, akár a kiskutya nyakán.

A 23-as főút nyugatnak tart jámbor kis városokon, Coventryville-en, Elversonon, Morgantownon át. Nyúlnak tetszenek. Magas, szögletes farmházak sorakoznak az utak mentén. Puha mészke szegélyesek. Az egyik városban kivilágított fogadó, Nyúl megáll vele szemben egy vaskereskedésnél, amely előtt két benzinpumpa is ácsorog. A rádióból tudja, hogy fél nyolc lehet, de a vaskereskedés még nyitva, kirakatában ásó, magszedők, cölöplyukvájók, fejszék, kéken, narancssárgán, vörösen, meg horgászboto, sőt egy füzér baseballkesztyű is. Középkorú férfi jön elő bakancsban, buggyos barna katonanadrágban, két flanelingben.

– Igen, *uram* – nyomja meg a második szót, mint amikor a kacskala lábú ember döccen egyet.

– Töltse tele normállal.

A férfi szivattyúzni kezd, Nyúl pedig kiszáll, hátrakerül, és megkérdi:

– Milyen messze lehetek Brewertől?

A farmer bizalmatlanul sandít föl a benzin gurgulázásától. Feltartja a mutatóujját.

– Megfordul, vissza azon az úton, és tizenhat mérföld a hídig.

Tizenhat. Negyven mérföldet hajtott, és csak tizenhat mérföldnyire jutott.

De ennyi is elég, ez már egy más világ. Más a szaga, ősbibb, lyukaké, zugoké a földben, ahová még senki se kotort be.